EL TEATRE CATALÀ

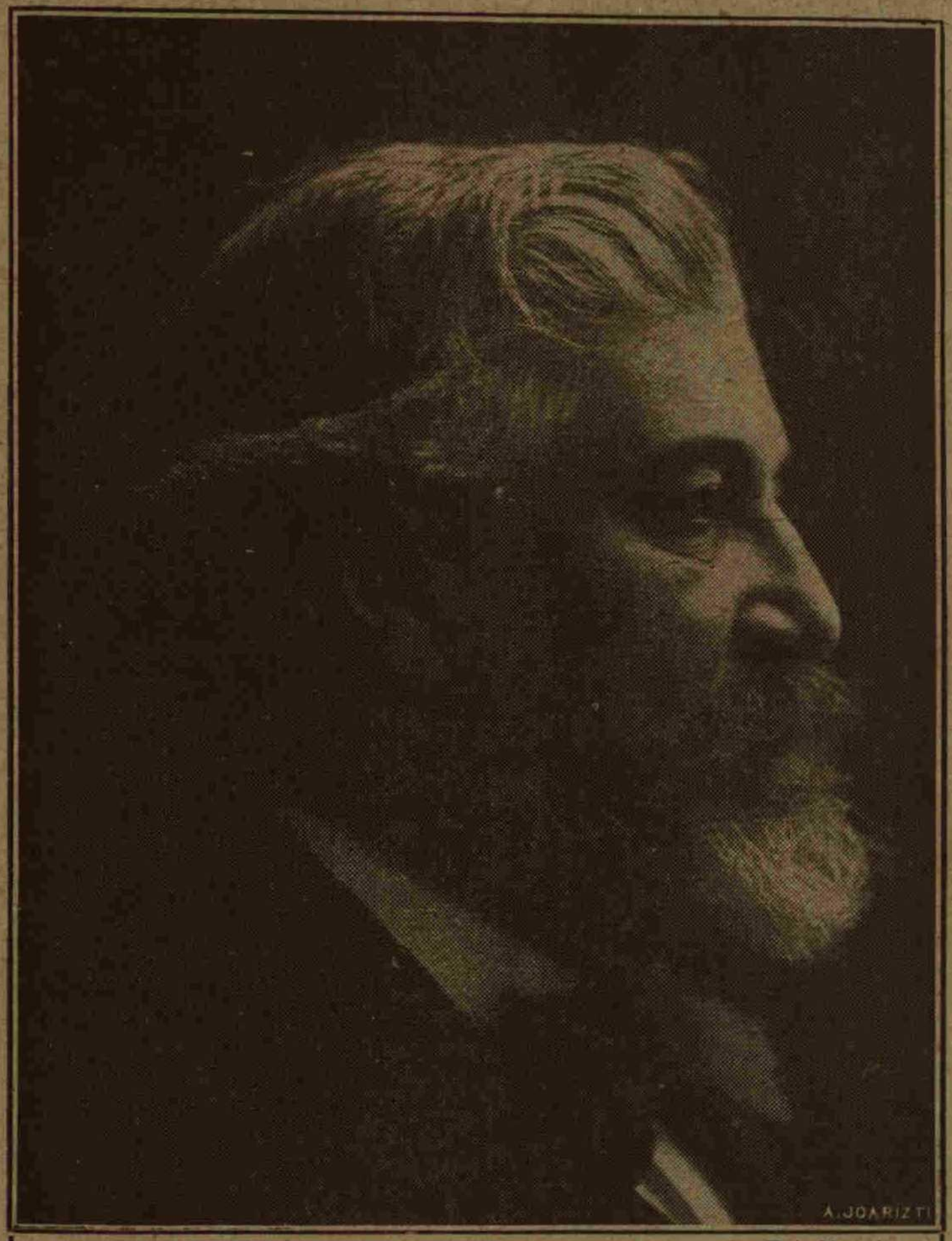

Fot. Manetes

SANTIAGO RUSIÑOL

Folleti : Coberta de LA SAGRADA FAMILIA, d'Aveli Artís

Folleti : Primer plec de 16 pagines de JUSTICIA!
tragedia aristofanesca d'Apeles Mestres

ANY II · NÚM. 58
5 D'ABRIL DE 1913

20 CÈNTIMS

A·ARTIS
IMPRESSOR

BALMES.54.
BARCELONA.

A

EL TEATRE CATALÀ

REVISTA SETMANAL ILUSTRADA

: EXTENSA INFORMACIÓ GRÁFICA I LITERARIA DE L'ACTUALITAT TEATRAL CATALANA :

TEATRE CASTELLÁ · TEATRE EXTRANGER

20 PAGINES DE TEXT

DE LES PRIMERES FIRMES DE CATALUNYA

32 PÀGINES DE FOLLETÍ

DE LES OBRES TEATRALS DE MÉS ÉXIT

PRESENTACIÓ ESPLÈNDIDA

PAPER COUXÉ :: NOMBROSOS GRAVATS :: TIRATGE EXCELENT

EL TEATRE CATALÁ es la millor revista que a Catalunya s'ha publicat dintre'l seu carácter i condicions económiques

SURT ELS DISSABTES

Número corrent: 20 céntims - Número atrassat: 40 - Atrassat sense folletins: 25
Suscripció: Espanya, 3 pessetes trimestre - Extranger, 9 francs semestre

Administració: PLAÇA DEL PI, 5, LLIBRERÍA · BARCELONA

EL TEATRE CATALÀ

ANY II — BARCELONA : 5 ABRIL 1913 — NÚM. 58

MARÍA MORATÓ, eminent cantatriu catalana

CRÒNICA

Els actors catalans que un dia abandonaren el teatre del seu país per aventurar-se en terres forasteres ja van tornant, com les famoses aurenetes becquerianes. I els que encara no són aquí, estàn preparant la maleta, i els que per repatanería de l'amor propri encara s'empenyen en cercar llorers fòra de casa, no ho temeu, que no trigaràn a empendre el camí de retorn a la Patria.

Devem acullir-los amb simpatía, sense fer-los masses retrets dels seus erros. Anaven a la conquesta d'un major benestar i d'una gloria més enlluernadora que la que pensaven podíen obtenir aquí; fem-los, una altra volta, lloc en la nostra llar, i alentem-los perquè's reintegrin al teatre català, d'ont no haurían d'haver sortit mai.

L'afany de grandeses els ha enganyat, com está enganyant dia per dia a la nostra bona gent la llegenda de l'or d'Amèrica, que llença a lo desconegut generacions senceres de germans nostres, per triomfar els menys i caure vençuts l'infinit nombre dels més, deixant una estela de dolors i de desil·lusions.

Camí de les terres americanes ha anat lo bo i millor dels nostres obrers, dels nostres terraçans i dels que amb son treball santificaven aquesta terra, atrets per un pervindre que, vist de lluny i amb la mirada apassionada de l'emigrant, llença resplendors aurífiques.

Camí de Castella, i també camí d'Amèrica, emprenen els nostres actors, amb les ales que'ls dóna la fantasía, somniant en glories d'immortalitat i en riuades de riqueses.

L'emigració de Catalunya, si bé no adquireix unes proporcions tant desoladores com la d'altres regions ibèriques, en les quals poblacions senceres abandonen la Patria desagraida, bo i maleint-la, revesteix més gravitat i trascendencia que la d'aquelles viles tristes i miserioses. D'aqueixes se'n va lo que no hi té vida, lo desarrelat; la fam i la manca de treball o la ingratitut de la terra no conreuada els empeny cap a lo incert. A Catalunya l'emigració recull el seu contingent d'entre'ls que treballen, molts dels quals tenen un passar i tots hi mouen l'activitat catalana.

Si els que marxen atrets pels que *arriben* sapiguessin que ha cada un d'aqueixos afortunats hi ha l'immensa incomptable munió dels fracassats, dels caiguts a mig camí i dels enduts per la fatalitat, s'hi pensaríen més en ajuntar-se a l'èxode.

Als nostres artistes de teatre que'ns han deixat els passa quelcom de semblant. D'ençà que l'Enric Borràs, el colós de la nostra escena, brillà com astre de primera magnitut en els teatres de fòra Catalunya, s'apoderà dels nostres comediants una irresistible obsessió d'abandonar la Patria, renegar del teatre ont modestament actuaven, fins a maleir-lo i tot, enduts per la follía d'arribar al lloc que l'Enric Borràs havía assolit.

Per sobressortir del comú nivell és clar que la sort és un factor gens despreciable, però sempre és necessari posseir un mèrit extraordinari que pel seu propri valor suri i dongui quasi la seguretat d'un èxit indiscutible.

Si els nostres còmics, deixant de costat un cert orgull professional, haguessin comparat i admirat determinadas propor-

cions, s'hauría fet llum en la seva pensa enterbolida pel fum del encens de gloria, i per sort d'ells i per la tranquilitat nostra convindríen en que'l *cas Borràs* és excepcional, i que fins i tot en aquest mateix cas s'hi enclou certa significació amb dos aspectes, un d'especial, o de circumstancies, i un altre d'artístic, sobre'ls quals aspectes ens reservem per a un altre dia dir la nostra franca, lleial i ecuànim opinió.

Volem, amb això, regatejar els mèrits dels actors fugitius i comparar-los despectivament? No és aquesta la nostra intenció, però lo cert és que l'immodestia i la fe exagerada en els propis mèrits pot esser un motiu de sorollós fracàs.

Però no intentem, com ja hem dit, regatejar mèrits als nostres actors: els en concedim molts i valiosos, i en els elogis no volem esser ni els darrers ni els més tebis.

No obstant, lo que's veu, lo que's palpa, lo que és innegable, és que l'actor català, fòra l'excepció esmentada i alguna altra que acceptaríem tot seguit, trasplantat fòra de la nostra escena fracassa indefectiblement. Es llògic que això passi, no perquè els nostres artistes de teatre siguin inferiors als d'altres països, sinó per propria naturalesa de les coses, per la manera especial com van a fer teatre.

La seva primera preocupació, al sortir de Catalunya, és la d'estrafer la seva personalitat, la d'anul-larse, la d'esser lo menys català possible. I duen el seu funest propòsit fins al punt de dir mal i de blasmar tot lo de la seva Patria; sense parar esment que aquesta conducta els indisposa amb els compatricis i repugna als estranys.

Però com a pecat que porta en si mateix la venjança, no aconsegueixen llevar-se en absolut el segell netament català que porten, malgrat ells, ni logren adaptar-se a una altra naturalesa, esdevenint aixís uns organismes híbrids que careixen forçosament d'expressió i d'ànima, perquè ni han sabut prescindir en tot de la seva, ni han encertat a emmatllevar-ne una d'estranya, i fins l'accent, desentonant sempre, els traeix i inutilitza els seus esforços.

Que vagin els nostres còmics a Madrid, a Amèrica, a totes les terres.... però amb la seva personalitat, essent ells mateixos, i fins parlant en català, i triomfaràn, com han triomfat aquí i a tot arreu els artistes de diversos països que'ns visiten i que'ns donen el *seu* teatre essent ells mateixos.

Perquè s'empenyen, els actors catalans, en representar fòra de Catalunya obres en les quals assoleixen una absoluta perfecció els comediants castellans, perquè estàn d'acord amb el seu temperament, com triomfaríen i triomfen els nostres en obres catalanes o adaptades al nostre geni i manera d'esser?

L'Enric Borràs, per exemple, serà aplaudit en tot, perquè dels actors catalans es *ùnic,* però agradarà més en obres de fesomía i d'ànima netament catalanes, o amb les que s'hi avinguin, que no pas amb altres produccions de discreteig i de fina ironía.

La síntesi de la nostra convicció és la següent: l'Enric Borràs és mellor actor català que comediant castellà, com la diferencia que va en bondat d'una obra original a la seva traducció, per pulcra i cuidada que sigui.

Tots els ingenis catalans que han escrit en castellà han estat inferiors als escriptors castellans que han produit les seves obres en son idioma nadiu, encara que'ls sobrepugessin en profonditat de pensament i riquesa d'imatges.

De tots els artistes, l'actor és el que més sencera ha de conservar la seva personalitat, pel mateix motiu que a l'encarnar els personatges de les diverses obres els ha de donar un relleu característic que solament s'obté amb la seguretat de que interpreta *essent* ell mateix, maldament els tipus siguin diversos i contradictories les produccions que posi en escena.

Heusaquí perquè Catalunya pot donar pocs actors a teatres dels altres països, i en canvi els proveex d'excel-lents cantants, perquè aqueixos darrers usen un llenguatge universal, la mùsica, entenedora per tothom, encara que l'harmonía també tingui la fragancia del lloc ont ha florit.

X.

SCHUMAN

CANÇÓ POPULAR

(PIANO)

Lamentoso. (♩= 88.)

Giojoso. (♩= 120.)

Lamentoso.

MÚSICA

Gran Teatre del Liceu. — *María Barrientos.* — Amb una solemnitat extraordinaria debutà el dissabte, dia 29, al Liceu, amb *La sonambula,* l'excel·lent diva catalana María Barrientos, que tant aplaudida fou no fa gaire temps al Principal, tenint ara el marc que's mereix per ses excepcionals facultats.

La gran cantatriu triomfà al Liceu, com en totes les grans escenes ont deixa sentir la seva veu, de cèliques i pures modulacions, puix son art màgic és d'aquells que corprèn, produint l'èxtasi. Les unànmis i continues ovacions que se li prodigaren són prova palesa de lo molt que se l'admira.

El debutant tenor senyor Santarelli, encara que té bonica veu i canta amb gust, volgué excedir-se a ses limitades facultats vocals, essent rebut pel públic amb expressiva glacialitat.

El baix senyor Brondi, prou correcte, com també la senyora Casas, essent els demés artistes rès més que regulars.

Chors i orquestra, bé, tenint de sortir a l'escena l'intel·ligent mestre Petri.

El diumenge a sortí la tarda per segona volta la Barrientos, amb *Il barbiere di Siviglia.*

Com ja exposàrem recentment la nostra opinió de la seva «Rosina», creiem inútil repetir-la; sols direm que son afiligranat treball delectà al nombrós públic que acudi a sentir-la.

El tenor senyor Santarelli estigué encara pitjor que la vetlla de son debut, lo qual era d'esperar per lo dificultós de sa particella.

Bé els senyors Pacini, Brondi, i molt discreta la senyora Casas.

— *Sansone e Dalila.*—L'hermosa i inspirada òpera del mestre Saint-Saens ha obtingut al nostre Gran Teatre un èxit extraordinari, constituint el segón acert de la temporada.

La senyora Guerrini, compenetrada perfectament del personatge que representava, feu una «Dalila» exquisida, essent l'heroïna de la vetlla; en el primer acte, i especialment en el segón, ont lluí son temperament d'artista i sa hermosa i extensa veu, fou continuament ovacionada, acompanyant-la amb molta fortuna el tenor senyor Famades amb un «Sansone» que s'adapta perfectament a ses notables facultats, guanyant també molts aplaudiments.

Contribuiren a la brillantor del conjunt de l'òpera el senyor Pacini, molt acertat en son paper de sacerdot de Dagon, igualment que'l senyor Brondi en ses respectives particelles de «Abimelecco» i «Veccio ebreo».

Els chors molt valents, essent l'orquestra dirigida magistralment pel notable Mancinelli, el qual fou cridat a l'escena al final de tots els actes.

Casa Provincial de Caritat.—El diumenge passat a la tarda tingué lloc el concert que, en obsequi dels seus socis protectors i dels asilats, organitzà la benèfica institució.

El concert anava a càrrec de la Schola Orpheonica, que dirigeix el mestre Arthur Marcet, i d'una orquestra composta dels asilats i alguns elements de fòra, sots la batuta del director musical de la casa senyor Bordas.

La Schola Orpheonica interpretà, amb molta correcció, un triat programa, incloent en el mateix algunes de les peces que més èxit obtingueren en el concert que no fa gaire donaren en el Principal. Totes foren molt aplaudides.

En la segona part, l'orquestra interpretà composicions de diversos autors, essent ovacionats els joves músics asilats, posant de relleu lo molt que avencen; també rebé forces aplaudiments son director, el mestre Bordas, per sa ciencia i paciencia per portar a terme labor tant esmerada.

Amb la marxa del *Tannhäuser,* cantada brillantment per la Schola Orpheonica i acompanyada per dita orquestra, es clogué l'agradable festa, que omplí de goig els petits asilats i de satisfacció intensa el nombrós públic que la presencià.

ORPHEUS

CERVELL I COR [1]

Cuidaràn de ton cap cent catedràtics,
modelaràn a pler el teu cervell,
t'ensenyaràn de tot, fins d'esser savi,
pedant i impertinent.

Mes de ton cor no'n parlaràn; — ni saben
que un cor bategui en tu! no és cosa d'ells. —
El cor té solament dos catedràtics,
dos preceptors no més.

L'un és ta mare, l'altre és una dòna
jove i graciosa i bella, — si ademés
és bona, molt millor. — I elles, sols elles,
t'ensenyaràn què és cor i perquè'n tens.

APELES MESTRES

[1]) *D. l llibre inèdit* Cant pla.

ÉS MASSA DEMATÍ. — LA FAMILIA. — EL PRIMER CIGAR. — EN RUSIÑOL HUMORISTA. — EN RUSIÑOL VEGETARIÀ. — EN RUSIÑOL IRÒNIC. — LA GOTA. — A L'ALTRE MÓN. — L'ARTISTA SEMPRE TRIOMFANT. — EN RUSIÑOL ANTIQUARI. — LES EXCAVACIONS A IVIÇA. — CINC TELES, UN SAINET, DESENTERRAMENT D'OBJECTES FENICIS I CINC DIES DE LLIT EN CINC SETMANES. — «L'HOMENATGE». — CINC COMEDIES INÈDITES. — L'ESCRIPTOR SATÍRIC S'HA FIXAT AMB ELS «BOY-SCOUTS». — EL TEATRE CATALÀ ENTRE FAMILIA. — EN RUSIÑOL SOLIDARI. — TRES MIL COMENSALS... I LA PLATEA BUIDA

— Carrer de les Corts Catalanes, 639 — vàrem dir al *chauffeur*.

. . . . . .

Ens trobem a casa d'un artista, i que aquest artista és en Santiago Rusiñol ho diuen ben clar les parets de les espaioses sales. Volíem sorpendre'l en l'intimitat... i ho hem lograt: s'acaba de llevar.

La seva distingida esposa, donya Lluisa Denís, la seva bellíssima filla i sa senyora mare política, donya Dolors Reverter ens fan amena l'estona que esperem, gustosament, que surti de sa cambra l'home que'ns proposem interrogar.

Es una vida plàcida, la que disfruta l'il·lustre familia Rusiñol. L'amabilitat que'ls caracteritza i l'esfera a que pertanyen els fa acreedors d'un alt lloc en la rica societat barcelonina.

L'entrada del condecorat artista, ja amb el cigar a la boca, ens trenca la delitosa conversa que sosteníem. Encaixades de mà, frases de reglament i expressions de bon humor.

— Què vol sapiguer? Pregunti, — diu, bo i mastegant el cigar, el valent autor de *L'hèroe*. — Vol que li expliqui com dormo, com somnío, com escric, com pinto... què menjo?...

— No, no arriba a tant, la nostra tafanería; i més, perquè ja suposem que dorm amb els ulls tancats, que somnía adormit, que escriu ben despert, que pinta més despert encara i que per menjar no's val del vegetarisme.

— Que no'm vindría de nou, això del verd, perquè, aquí ont me veu, ja he passat la meva temporadeta *alimentant-me* sols de cigrons i caldo de blat de moro.

— Fa temps que empleava aquest règim?

— Quan vaig estrenar *El triomf de la carn;* me'n recordo bé perquè mentres al Sindicat s'ensajava aquesta farsa, el meu metge de capçalera, al peu del llit, em receptava un menú den Falp i Plana.

— Es curiós.

— Es... cansat, cregui. Val la pena de no estar malalt per no haver d'arribar an aquests extrems.

— Però ara ja està restablert del tot, veritat, don Santiago?

— Ni ganes; aviat això de estar bo serà, per mi, senyal de que no'm trobo bé. Estic tant acostumat a la gota... que ja no me'n sento gens.

— Es envejable, el seu temperament. I digui, don Santiago, no podríem saber quelcom relacionat amb les seves intimitats, els seus viatges, anècdotes de la seva vida artística...

— Ui!... que pobles que m'anomena!... Val

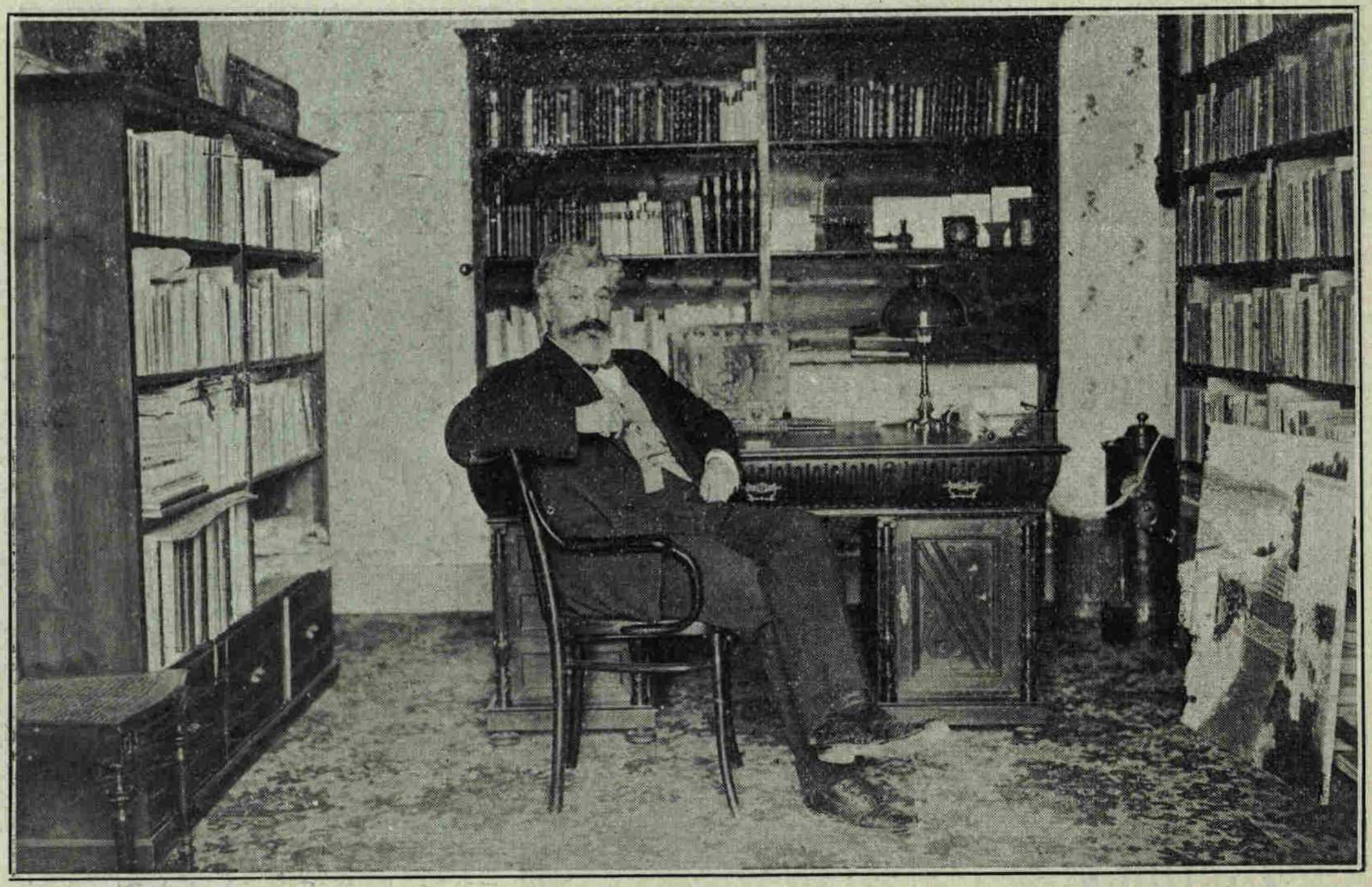

En Santiago Rusiñol al seu despaig

més que no hi passem, per aquí; hauríem d'anar a voltar per la carretera, i ja'm semblaría trobar-me altra volta dintre'l meu carro de bohemi, en aquells temps que'l món em somreia i jo li feia ganyotes cínicament.

— I per què no recordar-ho?

— Perquè és molt llarg d'explicar. Me n'han passat tantes de coses... I a més, en el volum *Anant pel món* i en els *Fulls de la vida* i en tants altres llibres, què he fet sinó contar les meves penes tant alegrement com he pogut?

— Vostè pot haver passat penes, però no les ha exterioritzat mai ni en son semblant ni amb la seva ploma.

— I per què? Què se'n treu d'estar trist? A més, jo no puc queixar-me de la vida: hi estic molt bé, en aquest món; tant bé hi hagués estat a l'altre.

— ...?!

— Vull dir a Amèrica, quan vaig anar-hi amb en Borràs.

— De director artístic de la companyía, oi?

— Així ho deien els cartells, i els argentins s'ho devíen pendre en serio, perquè, a l'acabar les representacions de les obres, — encara que aquestes no fossin meves — em feien sortir a les taules i em tiraven el *cable* desseguida.

— No va passar-li rès sensacional?

— Sí: vaig aburrir-me. Vol rès de més sensació per mi?

— Ens resistim a creure-ho.

— Doncs, quedem en que no vaig aburrir-me, però ja li juro jo que l'Atlàntic no'l passaré mai més.

— Ho creiem: n'hi ha prou amb llegir *Del Born al Plata* i veure *El despatriat.*

— Com a pintor, vaig trobar-me amb molt mercat, per allà aquelles terres. Al « Casal Català » i en altres llocs hi havíen quadros firmats amb el meu nom, però no eren pintats meus, i — lo més sensible — que tampoc els havía cobrat jo. Sembla estrany que hi hagi qui vulgui fer ostentació de gust artístic i no sàpiga compendre si les teles són autèntiques o si són simples parodies.

— Però vostè va vendre, segons tenim entès.

— Si, quasi tot lo que vaig portar-hi: vintivuit quadros.

— I en el teatre també va triomfar.

— Crec que si, perquè una vegada que vaig anar a veure comedia a un teatre que no era el que *actuàvem,* vaig veure'm obligat a sortir a les taules a instancies del públic.

— I això no'l distreia?

— Si, molt bonic, molt bonic... però no hi tornaré més.

— I del seu darrer viatge a Iviça, què?

— Molt satisfet. La gent d'allà en fa massa, amb mi. Vaig anar-hi per *explotar* unes mines que guarden enterrades hermosos i valiosos objectes de l'època finicia. Aquesta empresa va semblar-me gran per a mi, i vaig cercar un soci que fos, com jo, aimant de les antiguitats, i el vaig trobar desseguida: en Cambó. Amb en Cambó vam lograr un permís del ministre de la Guerra perquè poguéssim gratar per totes aquelles terres *abonades,* — les quals pertanyen a un quartel militar — i ja'm té ficat per aquelles coves, a tall de minaire honorari, gratant i excavant que era un gust.

— Ja és un treball de sensació.

— Es deliciós; jo ja'n començo a ser fadrí,

i això que encara estic en l'aprenentatge. Es una afició que'ns té febrosos, als que'ns hi dediquem. L'excavador que n'és de mena no pot eixir a passejar que no vagi mirant per terra per veure trocets de terriça; tot lo vermell ho creu saguntí; tots els bocins de cul de got li semblen grecs o bé fenicis; tots el òssos de costella li semblen òssos de necròpolis. A voltes s'atura pel camí, truca amb el bastó i diu: «Aquí hi han tombes». No pot veure un abeurador que no li sembli una tomba; no pot veure lluir un troç de llauna que no's pensi que és una moneda.

— Però vostè no ha recullit llaunes ni culs de got; tenim entès que ha fet bones adquisicions.

— Coses meravelloses! No les hi puc ensenyar — i cregui que li agradaríen — perquè ahir vaig portar-les al *Cau Ferrat.*

— I què més? Va passar les cinc setmanes gratant sempre?

— També he pintat i també he escrit. Cinc teles he enllestit i encara'm vaig permetre l'honor de passar cinc dies al llit per mor de la beneída gota.

— Quina obra ha escrit?

— Un sainet, l'idea del qual van suggerir-mela les festes que en honor varen fer-me a Aranjuez en ma darrera estada. El títol, *L'homenatge,* perquè crec que ja n'estem abusant d'això dels homenatges.

— Vostè hi dèu fer brometa...

— S'hi ha fet la que s'hi ha pogut.

— I quantes obres té, inèdites, ara?

— Deixi'm fer memoria...

— Llestes, acabades del tot, a punt d'entregar a *la fiera.*

— Doncs, tinc: *L'auca del senyor Esteve,* que és una esceneficació de la meva novela publicada amb aquest títol; té cinc actes i estàn dividits en dèu quadros. *Els torrers,* comedia dramàtica en dos actes; això m'ho va inspirar una visita que vaig fer a un far en una de les meves excursions a Mallorca. *La posta,* en un acte; obra quatrilíngüe qual acció se suposa en una taverna de la Barceloneta. *L'homenatge* i *L'arma,* aquesta darrera la vaig escriure en col·laboració amb en Burgas. Tot plegat cinc obres... i això que no tenim teatre català.

En Rusiñol donant els darrers tocs a una tela

— No's desanimi!

— I ca, home! Jo desanimar-me? Si per mi es una distracció el fer comedies. No hem pas de decandir els autors dramàtics. Quan no tinguem teatre ens llegirem les obres en petits comitès d'amics, i quan aquests se n'atipin d'escoltar-nos les llegirem a la familia, i quan no, a la criada!... D'una manera ho altra ens hem d'esbravar els que fem d'aquest ofici.

Els darrers quadres den Rusiñol

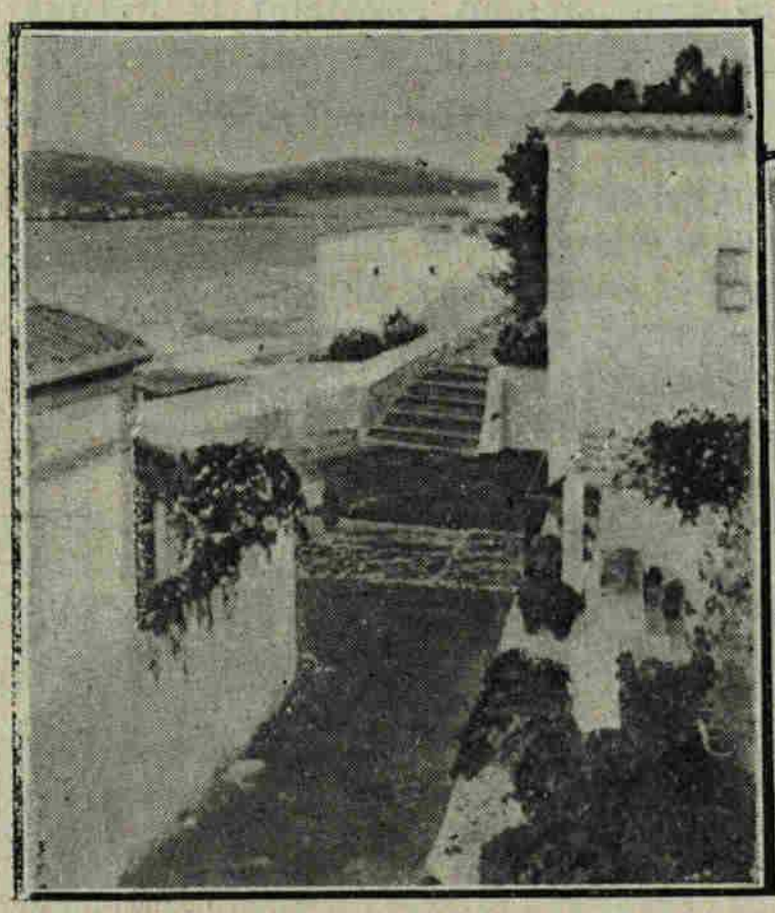

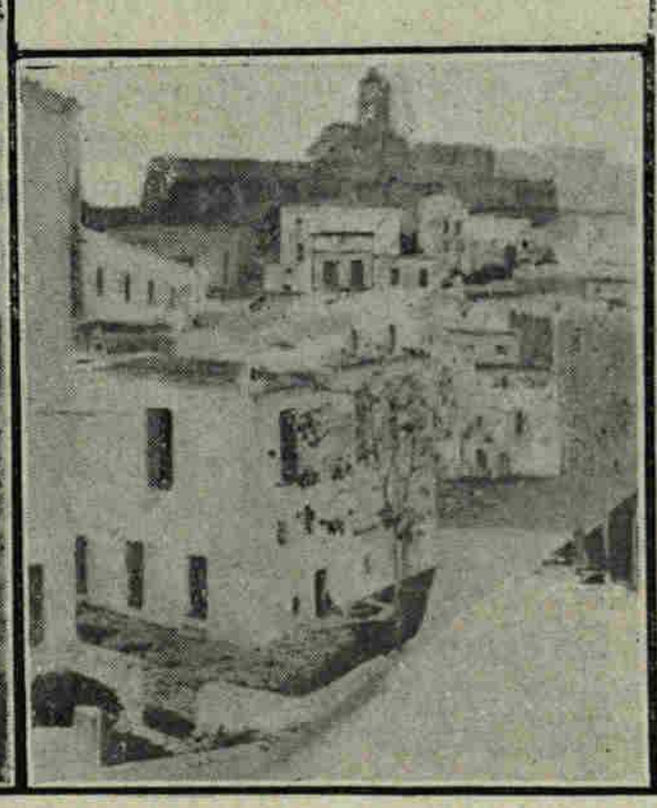

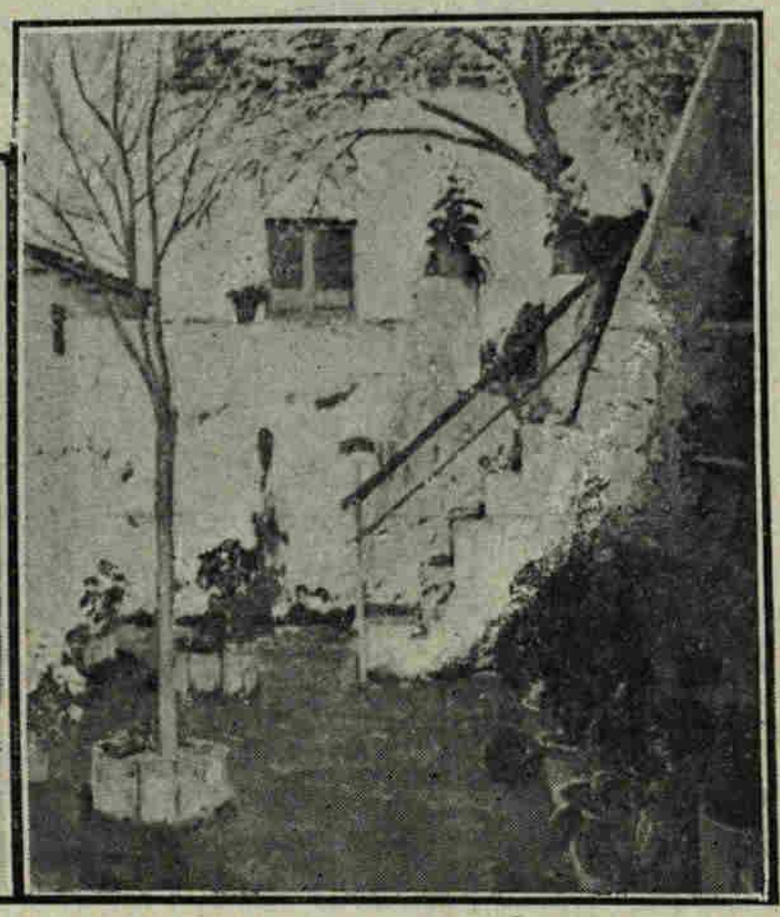

— Bon humor, sempre el bon humor.

— Per vostè, en l'*interviú* amb en Guimerà, vaig enterar-me que potser la temporada vinenta tindrem teatre al Romea.

— Per si resultés afirmatiu, suposo que vostè hi entregarà les seves obres...

— Fa bé de suposar-ho... i que per aquella data potser ja n'hauré acabat una altra de comedia.

— Quina sàtira rumía ara?

— No sé..., això és cosa que pica d'imprevist... L'altre dia vaig veure un rengle d'aquests joves que s'anomenan *bis-cuits,* i...

— Serà deliciós. Ja escamparé la nova.

— No digui rès; no estic ben determinat encara.

— Però, què fa? Un altre *puro?*

— I aixís fins a la nit. Jo el *cigarro* no més el deixo per menjar i per dormir.

I, al treure's el cigar, una cartulina blanca li cau a terra.

— Cent vuitantados? — llegim, bo i interrogant-lo.

— Si; es el número que m'han senyalat en el banquet que donaràn les dretes diumenge.

— Aixís, vostè es regionalista.

— Per què? Per què vaig a una festa d'ells? Si la mateixa festa la fessin els esquerrans també hi aniría; jo vaig a tot arreu ont se respira amor per la causa catalana. En el seu día vaig fer-me solidari i continúo essent solidari, rès més que solidari.

— I sols hi va per solidaritat catalana?

— Per això... i perquè cansat de veure el nostre teatre desert, trobo que té de fer bonic concórrer a una festa ont s'hi acoblaràn de dos a tres mil catalanistes.

Fots. EL T. C., per Rozas SALVADOR BONAVÍA

TEATRE EXTRANGER

MARSELLA

Mr. René Lapelleterie s'ha despedit del públic de l'Opéra amb *La bohème.*

Hi ha interpretat el «Rodolf», essent ovacionat.

El secundaren Mlle. J. Morlet, Mlle. Ista i Mr. Figarella.

Mlle. de l'Isle posarà en escena la preciosa obra *Les dragons de Villars.*

Al Châtelet la bonica comedia de l'Enric Bataille *L'enfant de l'amour* ha estat un nou triomf per a la companyía.

ALEXANDRÍA (Egipte)

Alhambra. — La companyía d'òpera italiana Magnani ha donat diferentes representacions de les obres *Sang viennois* i *La reginette de la Rose.*

NOTICIARI D'ITALIA

La gorgona (La furia). — Tragedia en tres actes del poeta SEM BENELLI, estrenada a Trieste per la companyía de grans espectacles dirigida per en Gualtiero Tumiati.

No's pot parlar d'aquesta obra sens parlar primer de la ciutat ont ha estat estrenada.

Trieste és, per als italians, la ciutat germana que reté l'Austrla, però que mai podrà, aquest Estat, arrebaçar-li l'ànima italiana, que's manifesta, en totes ocasions d'una manera sorollosa.

A Trieste, esser italià ja és prou per a tenir mèrits, i cal confessar que en Sem Benelli, a l'escollir aquesta ciutat per a l'estrena de la seva darrera tragedia, no oblidà això, que és favorable a tot italià, però que ho és més encara quan es tracta d'un poeta tant gran com ell.

No s'equivocà ni mica, perque'l dia de l'estrena de *La gorgona,* ans de començar l'obra, el públic ja aplaudí als crítics dels diaris italians que havíen anat allí per a judicar l'obra.

La tragedia, l'argument de la qual no puc explicar per manca d'espai, tingué un èxit immens. D'ella parlarà la crítica llargament, perquè són tantes les seves belleses, és tant enlairada de conceptes i els seus pensaments són tant bells, que encara que tinga defectes, qui la llegeixi, més que qui la vegi representar, en restarà meravellat i no podrà per menys de dedicar an en Sem Benelli els més grans elogis.

Es en Sem Benelli poeta ans que tot, i per més que faci i per molt que vulga, aquest triomfa sempre de l'autor dramàtic, i d'això precisament cal doldre's al parlar de *La gorgona.* Es aquesta una tragedia de gran volada, d'una gran passió, però li manca sovint l'escalf, la força dramàtica per encomanar al públic l'esgarrifament, que, si l'autor no s'entretingués en cantar i en deixar volar la seva fantasía enlluernadora, li encomanaría fortament.

L'argument d'aquesta tragedia pot commoure i arribar al públic, però mai les seves paraules penetraràn el cor de la gent, que tindrà forçosament de distreure la seva atenció escoltant la música d'aquells versos magnífics, i ja és sabut que al teatre no són les paraules belles les més expressives, sinó les més sinceres.

Els personatges d'aquesta tragedia no parlen mai el llenguatge del seu amor o de llurs dolors; massa sovint l'autor els fa aturar i el diàleg s'allarga amb disquisicions, podríem dir importunes. Es precís, però, reconèixer que cap al final la tragedia pren una gran volada i sab vèncer l'espectador vigorosament.

Tot això és lo que la crítica troba a l'última obra d'un dels més grans poetes italians contemporanis.

El triomf fou esclatant. Es cert que'l públic trobà defectes a l'obra, però no'ls volgué tenir en compte.

Volgué demostrar Trieste amb quant d'amor veu i acull les obres d'art italianes, i la demostració fou immensa, solemnial.

R. VILARÓ I GUILLEMÍ

LA MODA EN EL TEATRE

L'acabament d'una temporada i els preparatius per a una altra, amb l'enrenou de modes que elles porten, m'ha obligat, llegidores amigues, a interrompre per unes quantes setmanes la meva tasca, que avui reprenc, fent-vos present del primer dels figurins de la serie amb la qual la reputada casa Drécoll, de París, acaba d'obsequiar la nostra Revista.

Aquell important establiment de la capital francesa, sempre afanyós en seguir els batecs de la voluble moda, ha creat una serie d'habillaments que cridaràn poderosament l'atenció de les persones enteses en aquests afers. Un d'ells acompanya aquestes ratlles i sorprèn per la seva elegancia i simplicitat. Successivament publicarem els altres.

Dominen, com podeu observar, les linies senzilles, que donen esveltesa al cos i gracial majestat a la figura.

El model present està confeccionat en roba negra avellutada, i és a propòsit per a *soirées* i teatre.

Va en sa totalitat cobert per una musselina de seda també negra, vorejada de filets d'or, formant un fons sobre'l qual van aplicats brodats de gust exquisit, motivats amb perles minúscules i finíssims tubus de cristall.

No pot demanar-se més riquesa ni simplicitat, i una volta més la *maison* Drécoll es fa mereixedora de les alabances de les persones de gust depurat.

Una cinta de seda, igualment negra, al cap, en forma de petit capell, amb unes plomes grises i una civella d'estil Imperi, acaben d'embellir aquesta *toilette,* d'elegancia clàssica i refinada, que'ns complavem en recomanar amablement a les nostres belles i elegants llegidores.

BEATRIU

VESTIT DE TEATRE O SOIRÉE
Creació de la casa **DRÉCOLL Ltd.**
14, Place de l'Opéra : París

(Prohibida la reproducció)

TEATRE CATALÀ

BARCELONA

SOCIETATS PARTICULARS

ATENEU OBRER DEL III DISTRICTE. — Les aplaudides obres *La nit de Reis,* den Vilaregut, i *L'eterna qüestió,* de l'Artís, feren passar una vetlla agradable a la selecta concurrencia, que escoltà amb fruició les esmentades produccions.

L'estudiosa aficionada senyoreta Escriu i la principianta senyoreta Gargallo, junt amb els senyors Puig, Reig i Perbellini, demostraren haver estudiat llurs papers respectius.

ATENEU PI I MARGALL. — Per a la tercera festa infantil-escolar, anunciada per demà a la tarda, s'estrenarà la comedia en un acte *Els catúfols,* original den Carles Costa Alvarez, i es representarà també la comedia fantàstica, de teatre d'infants, *Jordi Flama,* den Gual.

CENTRE ARAGONÈS. — L'Academia «Fivaller» representà l'obreta *Cebes al cap,* per xamosos infants, i estrenà l'apropòsit *Els boi scouts,* que és un quadre ple de vida i d'un fons força moral i instructiu, car hi han situacions d'efecte, sobre tot al final, que'l públic aplaudí amb ver entusiasme. Els jovenets Rodríguez, Caselles, Besora, Sales, Avinent, Rovira, Vergés, Olivé, Laborda, Torres Corbera, Martí i Tobella ho feren molt discretament. El públic, que omplenava el pati i llotgetes, aplaudí a l'autor senyor Pujol, que fou felicitat per valioses personalitats.

ELENC ARTÍSTIC BERENGUER. — *El sometent d'Igualada* fou l'obra escollida per a benefici de l'elenc; la presentació fou hermosa i esplèndida, no mancant-hi cap detall.

L'execució, admirable, sobressortint la tasca del senyor Berenguer i la del mestre senyor Lozano, com també hem d'esmentar els discrets aficionats senyors Amills, Anglada, Estrada, Bauzà, Julià, Amat, Folc, Martí, Salas, Suriol, Montserrat, Martínez i Fàbregues. La concurrencia, nombrosa en extrem, no escatimà els aplaudiments.

ESCLAT ARTÍSTIC. — La funció en honor de la joveneta senyoreta Sala aportà escollit auditori, que aplaudí als aficionats senyors Corberó, Sagarra, Rufiandis i Davalillo, que interpretaren les antigues produccions *Coses de l'oncle, Al peu de la creu* i *Cinc minuts fòra del món.*

No cal dir que la festejada senyoreta Sala fou aplaudida de veres, demostrant-li els concurrents llur simpatía per sa bona voluntat i amor vers l'escena catalana.

JOVENTUT AUTONOMISTA CATALANA.— Aquests modests aficionats, diumenge passat posaren en escena el drama *Papà ministre.*

No podem parlar bé de l'execució, i no'ns estranya, tota vegada que aquest genre d'obres estrangeres requereix un estudi a que no estàn ni deuen estar acostumats els nostres aficionats.

LLUISOS DE BETLEM. — La darrera obra representada, que fou *Com les òlives,* obtingué una execució cuidada, lluint-s'hi particularment el director senyor Trulls, que té condicions, si estudía, per ser un bon aficionat. Els demés coadjuvaren plens de fe i entusiasme.

UNIÓ FAMILIAR. — Baix la direcció del senyor Sisquella posaren en escena, el passat diumenge, la comedia en tres actes, de l'Avelí Artís, *Mai se fa tard si el cor és jove,* assolint una discreta interpretació per part de les senyoretes Guardia, Blanco i Gargallo i els senyors Orriols, Sisquella, Blanch, Güell, Gimeno i Rull.

La senyoreta Pepeta Alzorris (que debutava en l'escena catalana) demostrà en el paper de «Marí» que té bones aptituts per sortir airoso dels papers que se li encomanin.

Gracia : «EL ARTESANO». — El quadre escènic quedirigeix en Pere Puig ha representat darrerament la comedia en tres actes *La flor de la montanya,* amb discreta execució per part de tots i sobressortint-hi notablement el senyor Puig.

«LA FILARMÒNICA». — El dia 30, la companyía que dirigeix en Bartomeu Julià posà en escena *L'hereu Escampa,* amb bona execució per part de tots els interpretadors.

«LA MARGUERIDA». — El dia 25 del passat l'agrupació Joventut representà la comedia en tres actes *L'enredaire,* en el desempeny de la qual sobressortiren la senyora Hernández i els senyors Riesgo i Santjust, secundats pels senyors Martí, Daroca, Pla, Esmatges, la senyora Artigas i una discreta senyoreta, el nom de la qual ignorem, puix, segurament per modestia, no constava en el repartiment.

La concurrencia sortí satisfeta.

Hostafrancs : JOVENTUT REPUBLICANA RADICAL (Consell de Cent, 1). — El dia 30 del passat, el quadre dramàtic d'aquesta societat va posar en escena *Les joies de la Roser.*

Aquesta obra va obtenir molt bona interpretació per part de la senyoreta Blanca León, que'ns va treure una «Roser» excel·lent, i dels senyors Pascual, que feu un «Tonto» admirable, i Noria, molt acertat, ajudats pels demés, que secundaren amb bona fe.

Sant Gervasi : CENTRE AUTONOMISTA CATALÀ. — El dilluns de Pasqua es posà en escena *El detective Sherloch Holmes,* correctament interpretat pel senyor Capafons.

Dels demés es distingiren les senyores Guri i Miró i els senyors Rovira i Oliver.

La presentació, mitjana.

El dia 30 es representà *El místic,* fent el protagonista l'incansable senyor Capafons, que feu gala una vegada més de les seves condicions.

El místic del senyor Capafons és dels més acceptables dintre'ls aficionats.

La senyoreta Oliver treballà amb voluntat i acert. La senyora Perramón i els senyors Oliver, Gras, Amador, Oliveras, Bernabeu, Moix i Gibert, compliren.

El conjunt fou dels bons, destacant la notable direcció del citat senyor Capafons.

Sant Martí (Clot): FOMENT MARTINENC. — La companyía den Ferràn Capdevila ha donat la darrera funció de la temporada, representant un drama foraster i el sainet *El pintor de miracles,* en el qual s'hi distingí força el director fent el protagonista.

— El passat diumenge, dia 30 de Març, es verificà en aquesta entitat el segón dels festivals que's vénen celebrant a Sant Martí per augmentar la suscripció a favor del monument a Mossèn Cinto.

L'acte assolí un èxit immens. Un públic selecte atapaí el gran local del Foment.

La banda de la casa inicià la festa i amenitzà després els entreactes.

Els aficionats de l'Ateneu Obrer Martinenc executaren *Gent de platja,* sortint-ne força airosos.

La Lira Martinenca, chor de la barriada, es feu aplaudir amb ses cantades, especialment en *L'Empordà,* que tingué de repetir.

A continuació, el senyor Malgà i una senyoreta jugaren el diàleg *Extrems que's toquen,* ben garbosament.

L'Escola Choral Martinenca, amb ses tres seccions, refilà composicions den Morera, Lambert, Freixas, Vives, Casademont i Waebrant, essent ovacionats.

I finalment, l'agrupament escènic de l'Ateneu Obrer Català posà en escena *Celos d'un rei,* que va plaure a l'auditori.

FRATERNITAT REPUBLICANA INSTRUCTIVA. — El dia 29 a la nit se celebrà una funció a benefici dels presos socials, en la qual, després de dugues obres castellanes, es representà la comedia *Cura de moro,* amb mitjana interpretació.

Sarriá: INSTITUT DE SANT JOSEP. — El diumenge de Pasqua tingué lloc, després d'un drama castellà, la representació de la peça *Embolics!*

CENTRE SARRIANENC. — S'ha constituit un nou quadre d'aficionats compost dels senyors Folgar, Bru, Bosch, Vilà (J.), Busquets, Canut, Campanyà, Estrada, Darbra, etc., essent designats directors d'escena en Josep Fàbregas i en Josep Corcoll, i director artístic en Baldomer Vives.

Farà son debut el dia 6, representant-se *La mare* i *El pintor de miracles.*

DE FORA

Badalona: CENTRE BADALONÍ. — Atentament invitats per aquest distingit centre assistírem, el diumenge prop-passat, a la primera funció teatral de la temporada de primavera, a càrrec de la companyía Terradas-Casas, d'aquesta ciutat.

Les obres *El Sant Cristo gros* i *El casament per força,* representades pels senyors Terradas, Casas, Clapés, Campmany, Gili, Boix, Caballé, Giró i Gatell, acompanyats per les discretes actrius Antonia Fornés i María Guart, resultaren força acceptables i dignes d'aplaudir-se.

Cambrils: CENTRE CATÓLIC. — La companyía de la casa donà, la diada de Pasqua, la darrera funció de la temporada, posant el drama *L'envejós* i la comedia *Un agregat de boigs,* distingint-s'hi tots els que hi prengueren part.

Canet de Mar. — Demà, diumenge, la companyía Santacana representarà la guinyolada feréstega *Far maleit* i la guinyolada còmica *El bon lladre.*

Castellar del Vallés: CENTRE CASTELLARENC. — L'Esbart Teatral, el prop-passat diumenge, dia 23 de Mars, posà en escena la comedia de l'Iglesias *Les garces,* obra que sortí bastant arrodonida.

Prengueren part en aquesta funció les actrius senyores A. Baró, M. Faura i C. Rodríguez, les quals, particularment la primera, feren filigranes en sos papers.

La part dels homes secundà amb molt bona voluntat.

Per peça es posà l'obreta *1,000 duros,* traducció que ja estem cansats de veure, si no amb aquest títol amb altres. L'interpretació fluixejà per part de tots, lo que denota que mancaven uns quants ensaigs. Els aplaudiments no escassejaren.

Esparraguera: TEATRE MODERN. - La companyía d'aficionats que actúa en aquest teatre, no podent representar l'obra *Papà ministre* per al dia 16, tal com es tenía projectat, la posà en escena la nit de Pasqua, assolint un bon èxit.

Del paper de «Remigia», la simpàtica senyoreta Adelaida Sabaté en tragué un bon partit, degut a l'estudi que feu del personatge. El senyor Llort estigué també en bon lloc; en Busquets, molt bé, encara qne en alguns passatges estava baix de to; en Puig, acertadíssim; en Ramón, ajustat; els demés, senyors Llort, Costa, Parcerisas i Graells, en sos papers arrodoniren el conjunt. La presentació i direcció, com sempre: molt bé.

S'estrenà en aquesta vila la comedia *La forastera,* que agradà força i es feu aplaudir de valent.

En ensaig: *El tresor.*

Figueres: TEATRE PRINCIPAL. — La companyía den Carles Capdevila, el dia 16 posà en escena *L'oncle rector* i *Mossén Janot,* obres que obtingueren bona interpretació.

A la nit, a benefici de la primera actriu Emilia Baró, es representà el drama *La verge boja,* una de les obres ont hi està més superiorment la beneficiada. També es destacà, com sempre, en son treball el senyor Capdevila, ajudant-los amb bona voluntat, gust i acert les senyores Fornés, Pla, Huguet i senyors Bozzo, Bardem, Bonet, Lluelles i Baró.

El dia 19, tarda, *La verge boja* i *Apretats i no escanyats, o una lleuga de mal camí,* les quals obres obtingueren el mateix èxit que les anteriors representacions ja ressenyades. A la nit, comiat de la companyía amb l'estrena de l'hermós drama den Pous i Pagès *Sol ixent* i tercera representació de la tant aplaudida comedia del mateix autor *Apretats i no escanyats, o una lleuga de mal camí.* En la primera, el senyor Bardem — actor que ha agradat molt — desempenyà un admirable personatge, el qual encaixà amb finura i elegancia artística; tots al plegat formaren el conjunt que's mereixía l'obra, fent-se aplaudir fortament als finals de cada acte.

L'autor també fou cridat a escena.

Hospitalet del Llobregat: CENTRE N. REPUBLICÀ. — Una companyía d'aficionats ha representat *El pintor de miracles* i *El pronunciament,* amb intepretació quasi regular.

Lleida: La companyía Casals-Cazorla, que després d'una brillant campanya al «Saló Catalunya» s'ha traslladat al teatre dels Cams Elíseus, acaba d'estrenar el drama den Guimerà *La reina jove.*

L'interpretació, notable per tots conceptes. En Casals, en el «Roland», superior; la senyoreta Cazorla, en el difícil paper d'«Alexia», admirable. Els senyors Mas, Cazorla, Torrents, Guixer, Martí i Ginestet, encaixats en sos respectius papers. El sexe

feble ratllà a gran alsaria, representat dignament per les senyores Casals, Vendrell, Roca, Domínguez, Vendrell (C.) i Carreras. La direcció, força cuidada. La comparsería era composta de distingits aficionats lleitadans.

— En la Societat «La Paloma» s'ha estrenat una altra obra de l'aficionat Josep Gual, titulada *Un metge perillós,* amb la qual obreta, amb tot i no tenir rès de remarcable, el públic rigué de debó, que és lo que l'autor desitjava.

En l'interpretació s'hi distingí força la senyoreta Gallart en la «Cinta»; molt bé el senyor Rosselló en el «Desideri»; regular el senyor Ricart, i perfecte el senyor Panadès en el paper de «Boig».

També s'ha reproduit *Tres viudos de pega,* original del mateix novell autor.

Perpinyá: UNIÓ IBÈRICA. — Un agrupament d'aficionats, dirigits per en Rupert Goutàn, segueix donant animades funcions teatrals catalanes, havent representat darrerament *El cor del poble, A cà'l callista, Un cop de teles, La cartilaginotalgia* i *La clau maleida.*

Les senyoretes Trias, Nualart i Roca, junt amb els senyors Baiget, Gibernau, Fa, Goday, Borrell, Trias i Comet s'emportaren bons aplaudiments de la concurrencia, composta de families quasi totes catalanes d'Espanya que veuen amb molt gust les obres de la seva terra.

Reus: PATRONAT DE L'OBRER. — Davant de nombrosa concurrencia posà en escena, el dia de Pasqua, la secció dramàtica, la traducció *Hamlet,* essent molt ben executada pels senyors Vilaró, Roig, Vendrell, González, Ramón, Biscamíes, Nogués, Miró i Montserrat.

Per últim, la comedia den Saltiveri *El senyor de l'americana.*

A la nit repetiren la mateixa funció.

Riudoms: CASINO RIUDOMENSE. — A les festes de Pasqua tingué lloc l'inauguració oficial d'un bonic teatre construit per a recreu dels socis i families. Amb tal motiu fou ajustada una companyía còmic-lírica, dirigida pel mestre J. Guimjoan, representant, entre altres sarçueles castellanes, les catalanes *Un músic de regiment, Primer jo, Dorm* i *El primer dia.*

En el desempeny s'hi distingí, en primer lloc, la senyoreta Novials, qui, tot i fent molt temps que no cultiva aquest art, conserva una veu potent. També es distingiren els senyors Salvat, Sugrañes, Vila, Serret i Gasol (apuntador).

Tots foren molt aplaudits i felicitats.

Sabadell: TEATRE PRINCIPAL. — La primera festa de Pasqua, a la nit, la secció líric-dramàtica va representar la comedia *Gent d'ara* i la sarçuela *El somni de l'Ignocencia,* que foren interpretades amb tota perfecció, assolint un veritable èxit els senyors Alcalá, Borràs, Lladó, Trías, Déu, Cunill i altres.

LLIGA REGIONALISTA. — El mateix dia va representar-se *El mas perdut,* que sortí regularment interpretat.

TEATRE «EUTERPE». — El dissabte passat, un quadre dramàtic procedent de l'Unió Republicana de Gracia, davant d'un nombrós públic va representar el drama *Terra baixa.* Mereix un elogi franc i sincer la senyoreta Persiva, per la gracia i delicadesa amb que encarnà el paper de «Nuri», essent premiat el seu treball amb merescudes ovacions.

En el «Manelic» no estigué gaire acertat el senyor Guerrero, com tampoc els senyors Comas, Pérez i Alavedra; regular el senyor López; graciós el senyor Calle; el senyor Conrado, que figura en capçalera en els programes, bastant fluix interpretant l'«Ermità». L'únic que sobressortí fou el senyor Yebra, director de la companyía, en el «Sebastià», demostrant un sincer coneixement del personatge. La senyora Guart, en la «Marta», es defensà honradament. Regulars les senyoretes Alférez i Arbona.

CENTRE SABADELLENC («GELATS»). — L'agrupació «Tutau» ha representat el drama *L'àliga negra,* regularment interpretat per les senyoretes Bruguera i Pelegrí i els senyors Salvat, Sanlley, Farriol, Gombau, Colominas, Martí, Gras i altres. El senyor Casas, en la comedia *Un troç d'home,* feu riure al públic.

Sallent: CENTRE CATÒLIC. — Baix la direcció den Josep Mercadal (a) «Ramonet», la secció d'aficionats ha representat, darrerament, les obres den Pitarra *El ferrer de tall* i *La falç, o el cap de colla,* les quals assoliren una bona execució.

No podem passar de llarg el crim que van cometre a l'*afusellar* les dames d'aquestes produccions.

Quan s'acabarà això?

Que no's recorden del quint manament, vostès?

Sant Andreu de la Barca: CASINO «EL PROGRÉS. — Amb el drama den Rusiñol *El místic* ens va donar comiat l'Agrupació «Talía Jove». Just és anotar que l'interpretació d'aquesta obra constituí un dels millors èxits d'aquest elenc i un veritable triomf per a son director, senyor Calveras.

Desitgem molt verament que a no tardar poguem tornar a aplaudir als estudiosos joves que formen l'esmentada agrupació.

Sant Hipólit de Voltregá: JOVENTUT CATÒLICA. — El dia de Pasqua, la companyía d'aficionats que dirigeix en Joan Badosa va executar el drama *Sense esperança* i la peça *L'ànima en pena.*

«LA FRATERNAL». — També el dia de Pasqua l'elenc d'aquesta casa va posar en escena un drama castellà i la peça *A pèl i a repèl.*

Tant als uns com als altres els recomanem més estudi en les obres successives.

Vilafranca del Penadés: CENTRE DE L'UNIÓ. — La notable companyía Fremont-Tor debutà, la tarda del passat diumenge, amb la bonica comedia den J. Pous i Pagès, *Senyora avia vol marit,* que anà desgranant-se suaument, mostrant-nos na Elvira Fremont, en Tor, en Viñas i en Galceràn tot son magistral art, que'ls valgué molts aplaudiments, que's feren extensius a les senyores Roca, Ricart i Ribas i als senyors Font, Riera, Pubill i altres que ajudaren a l'interpretació.

A la nit, funció dedicada a honorar la memoria den Serafí Pitarra, es posà en escena *El campanar de Palma,* en l'execució de la qual obra la Fremont, junt amb la senyoreta Ribas, brodaren escenes difícils i hermoses amb els papers respectius de «Reina Violant» i d'«Infant», lo que'ls valgué, lo mateix que al senyor Tor en el «Jofre», forts picaments de mans, que's traduiren en una ovació al finalitzar l'obra, que fou ben secundada pels senyors Pubill, Galceràn, Riera, Viñas i altres.

Per fi posaren en escena la bonica comedia del nostre compatrici Avelí Artís i Balaguer *L'eterna qüestió,* proporcionant una bona estona a la molt nombrosa concurrencia, que aplaudí de fort l'encertada producció de l'Artís.

NOTICIES

AMB motiu de la fusió amb *L'Escena,* ens veiem obligats a canviar els carnets acreditatius de la personalitat de redactor d'EL TEATRE CATALÀ. Des d'ara en avant sols seràn vàlids el que portin data del 1.er d'Abril, impresos en cartolina imitació tela, color crem i tinta verda.

Els que tinguin en son poder els carnets que caduquen, poden passar per aquesta Administració, ont se'ls canviaràn pels nous.

HA deixat de formar part de la companyía de l'eminent Enric Borràs el notable actor Pere Codina.

APROFITANT els pocs dies que ha estat a Barcelona el nostre paisà Pere Codina, hem tingut el gust de celebrar amb ell l'interviú corresponent, que publicarem en un dels nostres números vinents.

Aquest prestigiós actor ha estat contractat per la companyía Guerrero-Díaz de Mendoza, per qual motiu dimecres passat va marxar cap a Madrid, a fi de poder ingressar en l'elenc el día 7 del corrent, data senyalada per a començar la *tournée* a provincies.

UNA nova sensacional hem de donar a nostres llegidors.

Els germans Borràs s'han unit, artísticament parlant.

El perquè ja ho esplicarà en Bonavía en la secció d'*Els nostres artistes en l'intimitat.* Lo que si podem avençar és que en Jaume Borràs ha ingressat en la companyía que dirigeix son il·lustre germà Enric, i que amb ell farà tota la *tournée* compromesa i les que's puguin comprometre.

No cal dir lo que'ns satisfà aquesta resolució, tenint en compte que tant l'un com l'altre germà han treballat sempre a favor del nostre teatre nacional.

Ha ingressat també en aquesta companyía el celebrat actor Avelí Galceràn, el creador d'*El pintor de miracles* i de tantes altres produccions que li han donat merescuda fama.

L'elenc, que's trobava a Barcelona des de son regrés de Mèxic, va marxar, junt amb els dos artistes catalans, dimecres passat cap a Valencia, ont s'uniràn amb l'Enric Borràs, que hi anirà des de Madrid, debutant la companyía avui, día 5, començant una serie de vint funcions que tenen anunciades.

De Valencia passaràn a Alcoi, d'allí arribaràn a Palma de Mallorca i tornaràn a Barcelona el dia 23 de Maig per a debutar al Novitats, aont tenen compromís de donar-hi quinze o vint funcions.

De Barcelona marxaràn a Saragoça, retornant aquí altre cop i donant — aquesta vegada en català — unes quantes funcions en un dels nostres millors teatres.

ELS catalans residents a Cuba i la Revista *La Nova Catalunya,* que's publica a l'Havana, han endreçat un calurós i patriòtic missatge al nostre estimat amic Ignasi Iglesias per la seva campanya en pro del Teatre Català.

Firmen l'esmentat missatge, a més de la redacció de la Revista susdita, el Centre Català, el Club «Catalunya» i l'Orfeó Català, de l'Havana, el Blok Nacionalista «Cathalonia», de Guantánamo, i uns entusiastes catalans de Nuevitas.

TENIM entès que al teatre Principal hi actúa una companyía de sarçuela castellana i catalana.

Se'ns diu que han representat les obres *De la terra al sol, Verdalet, pare i fill, Ki-ki-ri-ki* i alguna altra d'aquest repertori.

Se'ns comunica que formen part de l'elenc la gentilíssima senyoreta María Morató, el retrat de la qual publiquem aquesta setmana, i els actors de teatre català senyors Daroqui i Aymerich, el treball dels quals agrada a la concurrencia.

També se'ns diu que s'anuncíen altres obres catalanes, totes originals, o pispades, d'autors morts, i que s'estrenarà una traducció, *escrita* per l'empresari, de la sarçuela castellana *Orfeo en los infiernos.*

Ja serà bonic, això.

Si algún bon intencionat ens comunica més noves, ja les explicarem.

A fi que les representacions de *L'Arlesiana* i *Edip rei,* que per les fires de Maig han d'efectuar-se a Figueres, puguin esser fetes amb tota proprietat, i el Comitè de Festes no hagi d'escassejar medis per a portar dignament a cap la meritoria obra que s'ha emprès, s'ha obert una suscripció entre'l veinat d'aquella ciutat.

Es de creure que'ls figuerencs respondràn a la crida del Comitè i que la suscripció tindrà un èxit falaguer.

No sabem encara amb tota certesa els noms dels artistes que interpretaràn els primers papers de les obres; les gestions que'l director artístic, en J. Pous i Pagès, ha començat a fer van per bon camí, i podem assegurar que ben aviat podrem donar els noms dels primers actors contractats.

—o—

Es troba notablement millorat d'una penosa malaltía el popular primer actor Frederic G. Parreño. Ens alegrem del restabliment.

—o—

Per un seguit d'obstacles sortits a darrera hora, l'excelsa actriu Italia Vitaliani i el seu espòs, l'eminent actor Carlo Duse, han desistit, ben a pesar llur, de donar la serie de representacions d'obres catalanes traduides a l'italià, que's preparava per a d'aquí pocs dies.

—o—

Mancaríem a un dever de gratitut si no fessim públic des d'aquestes columnes el més pregón reconeixement envers els senyors Farré i Asensio, administradors d'El Teatre Català fins a la fusió amb *La Escena Catalana*.

La lleialtat i probitat dels nostres amics ens obliga a remerciar-los tot quant han fet per aquesta publicació, que si s'ha separat de la seva casa no ha estat pas per refredament de relacions ni descontent, sinó per contingencies ben públiques i manifestes, que essent un progrés per ella i un be per a l'art patri, teníen per nosaltres caràcter ineludible.

El senyors Farré i Asensio saben que si la nova organització de la Revista ens ha portat a separarnos d'ells en les diaries tasques, la cordialitat més ferma subsistirá sempre.

□ □ □

CORRESPONDENCIA

Barcelona. — J. B. M.: Té molta part de raó, més les places estàn ja quasi totes cobertes. — F. V. C.: Mirarem de complaure'l. — J. M. Ll.: L'idil-li es massa tràgic.

C. B. M., Badalona: L'Administració li contestarà directament. Ja està nomenat el senyor Salvadó des de l'última setmana. — J. Mateu, Llardecans: Vàrem rebre la seva carta, que la fusió amb *L'Escena* ens escusa de contestar. Gracies i treballi força. — J. B. B., Figueres: La fusió amb *L'Escena* ens ha proporcionat lo que solicitàrem de l'amic Pous. Al rebre la seva ja estàvem servits. De totes maneres, tenim en compte els seus oferiments, que agraim.

El Secretari de Redacció, Rafel Bori

NOTES D'ADMINISTRACIÓ

Junt amb aquest número repartim als compradors (i corresponen als suscriptors) les cobertes de *La sagrada familia,* la magistral comedia de l'Avelí Artís, tirades a tres tintes i relleu, amb una reproducció d'un boix d'Albert Durero, i les primeres *setze pàgines* de

JUSTICIA!

tragedia aristofanesca de l'eminent poeta Apeles Mestres.

Els suscriptors antics rebràn el volum de *La sagrada familia* junt amb el número de la setmana vinent. Els compradors que vulguin tenir l'obra enquadernada poden passar per aquesta Administració, Plaça del Pi, 5, aont se'ls entregarà des del diumenge vinent a canvi dels folletins publicats i mitjançant l'abonament de vint cèntims.

La sagrada familia forma un esplèndid volum de 224 pàgines que's posa a la venda al preu de dues pessetes. El nous suscriptors d'El Teatre Català poden obtenir-lo, com una concessió especial, amb un 25 per 100 de descompte.

* * *

Els nous compradors o abonats que desitgin tenir completes les obres *La sagrada familia* i *Senyora avia marit,* poden adquirir els números al preu dels corrents.

* * *

Segons anunciem en el prospecte per a l'any següent de la publicació d'El Teatre Català, tots els que se suscriguin an aquesta Revista des del trimestre actual, que comença amb el número d'avui, serán obsequiats amb un exemplar de la conferencia donada per l'Adrià Gual a la Sala Imperi

LES ORIENTACIONS

Queden pocs exemplars d'aquest interessant follet, i els reçagats no tindràn dret a exigir-lo un cop estigui agotat.

* * *

Els nous compradors o suscriptors d'El Teatre Català tenen dret, com una concessió especial, a adquirir totes les obres publicades en el seu folletí amb un 25 per 100 de descompte.

A. ARTÍS, impressor - Balmes, 54; Barcelona : Telefon 2689

TAPES PERA L'ENQUADERNACIÓ DEL PRIMER VOLUM
DE «EL TEATRE CATALÀ»
EN TELA ANGLESA, OSTENTANT UN DIBUIX DE L'ADRIÀ GUAL

Tapes soles. . . . . **3'00 ptes.** : Tapes i enquadernació. . **3'50 ptes.**
Pels compradors de fòra, augment de 0'50 cèntims per gastos de franqueig i remesa

Kiosco del Liceu

Rambla del Centre, davant del Liceu

Llibres ❦ Periòdics

Revistes ❦ Diaris

nacionals i extrangers

MOBLES REIG

TRANSFORMABLES

EXPOSICIÓ

Passeig de Gracia, 27

Industrias metalúrgicas

(Simoncini-Bori) Sdad. Ltda.

Taps patentats, de diversos sistemes, pera tota mena d'envasos metàlics i ampolles de cristall : Maquinaria pera les fàbriques d'envasos d'olis i de conserves : Motllos i aparells especials pera'l treball de la llauna i el cartró : Manufactura especial, de luxe, pera reclam, i de precisió, en llauna,

&, &

TALLERS I DESPAIG

Travessera, 160-162

BARCELONA - GRACIA

OBRES QUE'S TROBEN DE VENDA EN NOSTRA ADMINISTRACIÓ

PLAÇA DEL PI, 5 : BARCELONA

A fi que'ls llegidors d'EL TEATRE CATALÀ puguin col·leccionar en bones condicions la Biblioteca dels SUPLEMENTS que ha publicat «La Escena Catalana» (els quals seguirá publicant la nostra Revista), anunciem, a preus excepcionals, per tot lo que va de trimestre, les següents obres, degudament enquadernades

BESTIA ASSENYALADA

Drama en un acte, dels germans **Corominas**

Preu: **30 céntims**

LA FORASTERA

Tragicomedia en un acte, de **Pau Parellada**

Preu: **30 céntims**

VINT ANYS DESPRÉS

Comedia en un acte, de **Salvador Bonavía**

Preu: **30 céntims**

Max-King, o la bogería d'un mico

Caricatura en un acte, de **Josep Burgas**

Preu: **30 céntims**

JORDI ERÍN

Episodi dramàtic en un acte, de **Josep Burgas**

Preu: **30 céntims**

TRIBUT AL MAR

TRAGEDIA EN UN ACTE, DE

AMBROSI CARRIÓN

Preu: **Una pesseta**

Quan l'amor ha encés la flama

COMEDIA EN TRES ACTES, DE

AVELÍ ARTÍS

Preu: **2 pessetes**

Novíssima Ortografía Catalana

VOCABULARI ORTOGRÁFIC

SEGONS LES NORMES DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS I LES OBRES I TREBALLS DELS MILLORS FILÓLEGS, ORDENAT I ANOTAT PER A. ROVIRA I VIRGILI

Preu: **1'50 pessetes**

La ressurrecció de Llatzer

QUADRE BÍBLIC EN UN ACTE, DE

ANGEL GUIMERÁ

Preu: **50 céntims**

Poesíes humorístiques

COL·LECIÓ DE TREBALLS EN VERS DEGUTS ALS MILLORS ESCRIPTORS FESTIUS DE LA TERRA

Preu: **Una pesseta**

TEATRE DE NOIS

(per A. de RIUS VIDAL)

Acaba de sortir la 3.ª serie, composta de les següents obres en un acte

La tornada dels Reis, comedia. (Quatre nois.)
La pobre aprenenta, quadre dramàtic. (Quatre noies.)
Concurs d'aucells, intermedi. (Catorze noies.)
El somni d'un angelet, quadret dramàtic, en vers i prosa. (Cinc noies.)
L'aprenent nou, comedia. (Set nois.)
El Janot de ca'n Llatenes, sainet. (Set nois.)

Preu de cada obra: **UN RAL**

Qualsevulga d'aquestes obres pot demanar-se a Salvador Bonavía, plaça del Pi, 5, Barcelona. Els compradors de fora poden acompanyar l'import en segells de correu de 5, 10 o 15 cts., o bé pel giro postal, recader, etc. El certificat, a cárrec del comprador.